

בש"פ 3612/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

**בבית המשפט העליון
בש"פ 3612/15**

כבוד השופט י' דנציגר

לפני:

פלוני

העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המוחזqi בבא-שבע במ"ת
6859-04-15 מיום 5.5.2015 שנوتנה על-ידי כבוד
השופט נ' ابو-טהה

עו"ד ישראל קלין

בשם העורר:

עו"ד נעימה חנאווי

בשם המשיבה:

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המוחזqi בבא-שבע (השופט נ' ابو טהה) במ"ת 6859-04-15 מיום 5.5.2015, במסגרת הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו.

תמצית הרקע העובדתי וההחלטה בבית המשפט המוחזqi

1. כתוב האישום כנגד העורר חובק חמישה אישומים. על-פי עובדות האישום הראשון, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום היו העורר ו-ל' פרודים ומצויים בהילci גירושין, תוך שבין השניים התקיימו הליכים בבית המשפט לענייני משפחה בבא-שבע. ביום 12.2.2014 קבע בית המשפט לענייני משפחה כי המשמרות על שתי בנותיהם הקטיניות (להן: ה.ב.-א.ב. או הבנות) תהא בידי ל', עד להחלטה אחרת. על-פי כתוב האישום, ממועד שאינו ידוע למשיבה גמלאה בלב העורר ההחלטה לחתוף את בנותיו ממשמרות אמן לארץ זרה. זאת, לאחר שסביר כי ל' עוסקת בזנות ולקוחותיה פוגעים מינית בשתי הבנות. ביום 10.4.2014 הגיע העורר למשרד הפנים בבא-שבע ועל-סמן הצהורותיו הכווצות קיבל

עמוד 1

© verdicts.co.il - כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין

לידי דרכונים עבור הבנות. נטען כי בנסיבות אלו קיבל העורר דבר במרמה, על-פי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: חוק העונשין).

על-פי עובדות האישום השני, העורר שיתף את אחותו (להלן: 'א'), ואת בעלה (להלן: 'י'), בתכניתו לחתוף את הבנות. העורר סייר לשנים כי הוציא לבנות דרכונים וכי הוא מתכוון למשתתך בזמן הקרוב. בסמוך ליום 25.4.2014 קשר העורר קשר עם 'א', 'י' ועם אחיו (להלן: האח), לפיו אלו יסייעו לעורר למלא את הבנות מהארץ. ביום 25.4.2014 אסף העורר את הבנות לסוף שבוע, על-פי הסדרי הראייה שנקבעו, והוא אמרו להזירן עד ליום 27.4.2014 בשעה 20:00. כשעה לאחר שאסף את הבנות, רכש העורר כרטיסי טיסה ליוון עבורו ועבור הבנות, באמצעות כרטיס האשראי השיר ל-'א'. כמו כן, הסיע 'י' את העורר והבנות לנמל התעופה בנ-גוריון בשעות הבוקר המוקדמות של יום 26.4.2014. לאחר שנחתחו ביון הפליגו העורר והבנות ביום 27.4.2014 מיוון לטורקיה, וביום 30.4.2014 עזבו השלושה את איסטנבול בטיסה לרוסיה. ביום 30.5.2014 הגיעו העורר והבנות בטיסה מרוסיה לתאילנד. זאת, לאחר שווידיאו העורר כי אمنت האג להזרת חטופים אינה חלה בתאילנד, וכי אין הסכם הסגירה בין ישראל ובין תאילנד. במסגרת הקשר פועלו 'א', 'י' והאח בחודשים מאيارוני 2014 להסתתרת מקום הימצאותם של העורר והבנות, תוך שהעורר מנהה אותם להעיבר לו כסף, מסמכים וכיוצא באלו. בנוסף, ביום 26.4.2014 התקשר העוררטלפון הנכיד של החוקר רון בדש מספר טלפון שקידומו משהיכת לארכות הברית (+1). זאת, במטרה להכשיל את החוקר ביצוע תפקידו ולמנוע ממנו את איתור מיקום הבנות בתאילנד. נטען כי בנסיבות האבות: חטיפה ממשמרות חוקית, על-פי סעיף 373 לחוק העונשין; הסתרת חטופ, על-פי סעיף 375 לחוק העונשין; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, על-פי סעיף 275 לחוק העונשין.

על-פי עובדות האישום השלישי, ביום 12.5.2014 פנתה 'ל-'א' בבקשת שתסייע לה להזריר את הבנות ארוצה. השתיים נפגשו בביתה של 'א', שם הטילו 'י' ו-'א' אימה על 'ל-' בכר שאמרו לה כי אם היא מעוניינת בחזרת העורר והבנות ארוצה, עליה לכתוב מכתב – באמצעות עורך דין – בו תציג כי העורר לוח את הבנות לטיפול של מספן ימים בידיעתה ובಹסכמה. במסגרת הקשר שקבעו 'י', 'א' והאח, להטיל אימה על 'ל-' ולהפעיל עליה לחץ בכר שיתנו את חזרת הבנות במכבת כאמור, התקשרו 'א' ו-'ל-' ביום 13.5.2014, ביקשו להיפגש עמה במטרה לקדם את העברת המכתב לדיחם ומסרו לה כי העורר שמח לשמוע על הצעה בדבר מכתבה. 'ל-' עדכנה את משטרת ישראל אוזות השיחה וקיבלה אישור לחתום על מסמך שכזה, גם שהאמור בו אכןו נכון, ובלבד שהיא בכר כדי לאפשר את החזרת הבנות ארוצה. באותו היום נפגשה 'ל-' עם 'א' ו-'י' בביתה. במהלך הפגישה הראה 'ל-' את נוסח המכתב אותו הכתיב לו העורר, והניחה את 'ל-' לכתוב לבדוק את הנוסח המדובר בכתב ידה. 'ל-' כתבה את המכתב אך ביקשה שהות נספת על-מנת להוסיף מגבלה בדבר מועד חזרתם של העורר והבנות. ביום 14.5.2014 ולאחר שיחה שקיימו 'ל-' ו-'א', נפגשו 'ל-' 'א' ו-'י' בביתה של 'ל-'.

אמרה כי היא מעוניינת שהעורר יחזיר תוך חמישה ימים לארץ ואילו 'י' ו-'א' הודיעו כי הוא יחזיר אותה ביום 1.7.2014. לנוכח הפערים, הסתיימה הפגישה ללא של-' חתמה על המסמן. למשך היום הודיעה 'א' ל-' כי ניתן להגביל את חזרת העורר והבנות בתוך 10 ימים. 'ל-' הסכימה והעבירה לידי 'א' את המסמן החתום בשעות הצהרים. 'א' בדקה את המסמן ואמרה שהיא "מקווה שהכל יסתדר". למשך הקשר האח ל-' בנהתיו של העורר, וביקש כי החתום על נוסח זהה, והפעם בנסיבות נוטריין. 'ל-' סירבה וציינה שכבר מסרה את המכתב ל-'א'. נטען כי בנסיבות אלו ביצע העורר את העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע, על-פי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין וסחיטה באוימים, על-פי סעיף 428 לחוק העונשין.

על-פי עובדות האישום הרביעי, בעקבות מבצע של משטרת ישראל בשיתוף עם גורמים בינלאומיים, הגיעו נציגי המשטרת לתאילנד, איתרו את מיקום העורר והעבירו את הבנות לחזקת אימן שהוטסה לתאילנד. גם לאחר חזרת הבנות לארץ המשיך העורר לשחות בתאילנד ולא חזר ארץה הגם שידע כי הוא דרוש לחקירה. בחודש מרץ חזר העורר לארץ ומאז הסתתר. ביום 26.3.2015 נעצר העורר עת הבחינו בו שוטרי משטרת תחנת צפת, כאשר ניסה להיכנס לcker בניהו ונוראה לחוץ וממהר. נטען כי בנסיבות אלו שיבש העורר מהלכי משפט, על-פי סעיף 244 לחוק העונשין.

על-פי האישום החמישי, ביום 24.5.2014 שוחח העורר עם האח והנחה אותו כיצד לענות לשאלות החוקרים. בכך הניע העורר את האח למסור עדות שקר. נטען כי במעשה זה הדיח העורר עד, על-פי סעיף 246 לחוק העונשין.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום עתרה המשיבה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים כנגדו. בית המשפט המחויזי קבע כי המשיבה הנינה תשתיית ראייתית לכואורית לחובת העורר בנסיבות המזוהים לו. זאת, לנוכח הסכמת העורר לקיומן של ראיות לכואורה ביחס לעובדה שיצא עם בנותיו הקטנות את הארץ בניגוד להחלטת בית המשפט לענייני משפחה, אלא שלשליטתו היה זה תחת ה"צורך" של ההגנה על בנותיו מפני החשד כי זרים הגיעו לביתה של לי מתעללים בהן מינית. בית המשפט דחה את טענת העורר כי יש בהגנת הצורר, הקבועה בסעיף 34 לחוק העונשין, כדי לכרכס באופן ממשי בתשתיית הראייתית העומדת לחובת העורר. נקבע כי העורר תכנן לכואורה את המעשה המתוארים מבועד מועד ולמשך תקופה ארוכה.

3. כמו כן קבע בית המשפט המחויזי כיUILת המrecht נגends העורר היא בעצמה כה גבוהה עד שבמקרה דין לא ניתן לאיננה בדרך של חלופת מעוצר. נקבע כי העורר הפר את הוראת בית המשפט לענייני משפחה, וכי בנסיבות ניכר תליכם, תכנון והסתיעות לכואוריות באחרים, המלדים על הקושי שיש בזמן אמון בעורר כי ימלא אחר הוראות בית המשפט. בנוסף, ציין בית המשפט את החשש המשמש מהימלטו של העורר מהלכי שפיטה. זאת, לנוכח סירובו לשוב ארצה מתайлנד במשך תקופה ארוכה אף שידע כי הוא דרוש לחקירה, ובמיוחד כאשר נמנע העורר מלסור לתחנת המשטרה אף כאשר שב לארץ. בית המשפט הדגיש כי גרסת העורר, לפיה חשב שאנו דרוש לחקירה משום שלא נעצר על-ידי משטרת הגבולות עם חזרתו, היא גרסה מיתמתה.

תמצית טענות העורר

4. טענות העורר – באמצעות בא כוחו, ע"ד ישראל קלין – מופנות נגד קביעה בית המשפט המחויזי כי לא ניתן לאין את UILת המrecht באמצעות חלופות שונות, וכי בשל כך אף אין צורך להורות על עריכת מסקיר מעוצר בעניינו של העורר. לטענת העורר, שגה בית המשפט כאשר קבע כי קיים חשש לפיו ימלט מהלכי שפיטה. העורר טוען כי שב ארצה מתוך ידיעה כי עם נחיתתו הוא צפוי להיעזר על-ידי משטרת ישראל. יתרה מכך, נטען כי בטרם שב העורר ארצها, הודיע על מועד חזרתו לנציג המשטרה. עוד טוען העורר כי שיתוף הפעולה עם שוטרי משטרת צפת במהלך מעצרו – במסגרתו אף לא נא Zuk ואף הורשה לנסוע ברכבו לביתו על-מנת לאסוף את חפציו – מלמד כי לא קיים חשש כלשהו להימלטו מפני אימת הדין.

תמצית טענות המשיבה

5. בדין שהתקיים לפני חזירה המשיבה – באמצעות בא כוחה, ע"ד נעימה חנאווי – על השתלשלות האירועים העובדתית שתוארה לעיל. לטענת המשיבה, במקרה דין מתקומות שלושUILות מעוצר שונות ובעצמה גבוהה, באופן שאין בכוחה של חלופת מעוצר לאין. נטען כי מסוכנותו של העורר עולה מן ההתרחשויות העבריאניות המתוארת בכתב האישום ומן העבירות החמורות המזוהísticas לו. בנוסף, טוען כי לנוכח הימנעותו של העורר מלהשוב ארצها הגם שידע כי הוא דרוש לחקירה, ולנוכח הימנעותו מלהגיע לחקירה אף עם חזרתו ארצها – קיים חשש ממשי שהוא ינסה העורר בעבר, לחמק מהלכי שפיטה. לטענת המשיבה, חשש זה אף מתחזק לנוכח העובדה שהעורר מכר את ביתו ולא ניתן לעווען שמדובר חייו הוא בישראל, כך שיש לו אינטרס מובהק לבסוף. לבסוף טוענת המשיבה כי לנוכח העובדה שהעורר פעל לכואורה להדחתו של האח לעדות שקר, קיים חשש ממשי שהוא לשבש את הליך המשפט.

דין והכרעה

6. דין העורר להדחות.

7. השאלה הדורשתה להכרעה במקורה Dunn הינה האם יש להורות על עriticת תסקירות מעוצר לשם בחינת חלופת מעוצר בעניינו של העורר, או שמא יש לקבוע כי לא תסוכן לעת זהו כל חלופת מעוצר שבכוחה לאין את עילות המעוצר ועל כן מתייתר גם הצורך בעriticת תסקירות כאמור.

8. כדיוע, על-פי סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעוצרים), התשנ"א-1996 (להלן: חוק המעוצרים), בבוא בית המשפט להורות על מעוצרו של נאשם, עליו לבחון האם ניתן לאין את עילת המעוצר באמצעות חלופה שפגעה בחירותו של הנאשם פחותה. כבר הבנתי את דעתך בעבר כי אין עומדת לנאשם "זכות קניה" לעriticת תסקירות מעוצר בעניינו, אלא שהבחינה היא דו-שלבית: בשלב הראשון, על בית המשפט לבחון אם כל קיימת בנסיבות המקורה אפשרות לאין את עילת המעוצר באמצעות חלופה מתאימה. בשלב השני, וכן אם התשובה לשאלת הראונה היא בחיוב, יש לבחון האם קיימת חלופת מעוצר קונקרטית, תוך היזקקות למסקירת מעוצר. וכך כבר ציינתי בעבר:

"כל שבית המשפט סבור שעילת המעוצר במקורה קונקרטי הינה בעצמה כה גבוהה עד כי לא ניתן יהיה לאינה בדרך של חלופת מעוצר, מתייתר הצורך לבחון חלופות מעוצר קונקרטיות ומילא מתייתר הצורך להורות על מסקירת מעוצר" [ראו: בש"פ 3484/14 מדינת ישראל נ' חימוב, פסקה 30 (22.5.2014)].

[וראו גם: בש"פ 3572/14 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.5.2014); בש"פ 3421/13 חמוד נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (24.5.2013)]. בנוסף, נראה כי מרביתם של שופטים ושופטות בית משפט זה שותפים לגישה הדו-שלבית, לפיו במקרים חריגים שבהם נסיבות העבריה, עילות המעוצר או מסוכנותו הגבוהה במיוחד של הנאשם אינן מתישבות עם בחינת חלופת מעוצר, הרי שכן טעם לבחון חלופה קונקרטית [ראו למשל: בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל, פסקאות 9-6 (15.1.2015), שם סקר השופט ו' עמידה באופן מצחה את הזרים בסוגיה זו בפסקת בית משפט זה]. ואולם, ספק אם ניתן לקבוע כללים נוקשים בסוגיה זו, וראוי לנתקוט בגישה גמישה המתמקדת בבחינת כל מקרה על-פי נסיבותו [ראו למשל: בש"פ 3670/15 מדינת ישראל נ' צבן, פסקה 12 (2.6.2015)].

9. בנסיבות המקורה Dunn סבורני כי עילות המעוצר השונות כנגד העורר הן בעצמה גבוהה במיוחד לנוכח השתלבותן ייחודי, באופן שאינו רואה טעם לעת זהו לבחון חלופת קונקרטית, אשר מילא לא יהיה בכוחה לאין את עילות המעוצר. משכך גם אני רואה לנוכח להורות על עriticת תסקירות מעוצר בעניינו של העורר.

10. העורר הפר צו שיפוטו של בית המשפט לענייני משפחה באשר למשמרות על הבנות, ויש בכך כדי ללמד על הקושי הרב שיש במתן אמון בו כר שקיים את תנאי שחרורו במסגרת חלופת מעוצר, הדוקה ככל שתהא. יתרה מזאת, העורר נמלט מן הארץ ולא שב אף שידע כי הוא דרוש לחקירה. בנקודה זו אין ידי לקבל את טענת העורר, לפיה חזר ארצה על-אף שידע כי הוא צפוי להיעצר עוד בנמל התעופה, ועל-כן אין לראותו כדי שקיים חשש לגבי כי ימלט מהלכי המשפט. אני מוצא גם בעובדה שהעורר נלווה אל שוטרי משטרת תחנת צפת כדי להסיק על איון החשש האמור, כפי שנטען. לא מצאתי כל הסבר המניח את הדעת מדוע נמנע העורר משך חודשים רבים מלשוב ארצה – אף לאחר שהוחזרו בנותיו – פרט לניסיון להימלט מאיימת הדין. הגם שלא נעצר העורר עוד בנמל התעופה עם חזרתו ארץ, הוא נמנע מההתיצב לפני משטרת ישראל אף שידע כי הוא דרוש לחקירה. סבורני כי בכל אלה יש כדי לבסס חשש מוצדק שמא ינהג העורר כמנהגו עד לעת זהו וינסה אף הפעם לחמק מאיימת הדין. לא זו אף זו, כפי שתואר לעיל, בנסיבות Dunn קיימות ראיות כי העורר אף פעל לכואורה במטרה לשבש את הליכי המשפט והדיח את אחיו לממן עדות שקר באשר למקום הימצא. לבסוף, לכל אלו מצטרפת גם מסוכנותו של העורר, כפי שהוא מישרין מן העברות החומרות המიיחסות לו כאמור. זאת, הגם שאיננה ברמה גבוהה במיוחד, לנוכח עבורי הנקי ואורח חייו הנורמלי עובר לביצוען לכואורה של העברות הנזכרות.

11. על-כן, נראה כי במקרה דין אין ولو חלופה אחת מביןUILות המעצר הנזכרות בסעיף 21(1)(א) לחוק המעצרים שהעורר אינו בא בגדירה. משכך, בהשتبותם של כל אלו, נחה דעתינו כי UILות המעצר במקרה דין בעצמה כה גבוהה, כך שלא ניתן לאין לעת זו בדרך של חלופת מעצר. لكن, לא מצאתנו כי נפל פגם בהחלטת בית המשפט המחזק אשר הורה על הארכת מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו ללא שנבחנה חלופת מעצר ובלא שנזקק למסקיר מעצר בעניינו של העורר.

12. לפני סיום, בא כוחו של העורר טען לפני ארוכות באשר לנسبות הוצאה הבנות מן הארץ. כאמור, העורר טוען כי היה זה "צורך" למלא את בנותו מהארץ, על-מנת להגן עליו מפני מעשיים מינאים שבוצעו בהן לכואה על-ידי גורמים המצויים בקשר זה או אחר עם אמן. במסגרת הדיון שהתקיים לפני השמע העורר באופן ישיר מפי דבריהם דומים. טענות קשות אלה לא נעלמו מעניינו אלא שאין מקומן במסגרת ההליך הנוכחי בו נדונה שאלת מעצרו של העורר עד לתום ההליכים כנגדו, בלבד שהורה בית המשפט על הגשת מסקיר מעצר בעניינו ובלא שנבחנה חלופת מעצר. על טענות אלה להתרברר במלואן במסגרת ההליך הפלילי העיקרי.

13. אשר על כן, העורר נדחה.

ניתנה היום, ט"ז בסיוון התשע"ה (3.6.2015).